

dhet efter dhetta Wårt nådige Placatz Påbud / utan någon wijsare in
wänding eller dröggmål / warandes en gång för alla gånger denne Wår
Nådige allswarsamme Notification och Afbwaring dirigerat och stått
till Wederbörande / så alle i gemeen / som hwar och en i synnerheet. Stulle
nu någon här emoot draga tiden längre vth / så at han igenom något
beswår eller Execution aff Wårt Reductions Collegio på sine Godz
och Egendom loanne til at lijda / må dhen samme då sig sielstwan och
ingen annan sådant imputera och tillskrifwa / hafwandes ofstabe:te Col-
legium, isehl aff thesas Comparition, fulkomuelig macht och tilstånd
at efter the Skial och Acter som the inkomne äre / och them kunna be-
kante wara / Sakerne sluta och affgöra. Och på dhet någon så mycket
mindre kan hafwa orsak at förebära som hade honom här om icke wa-
rit kunnigt / eller han här aff wetat / är Wår Nådige Willie och Befall-
ning til Wår Öfwer Ståthållare sampt General Gouverneurer,
Gouverneurer och Landzhöfdingar / at dhe gidre dhen ofehlbare an-
stalt / at dhetta Wårt Nådige Påbud måtte / vthan något drögg-
mål / aff alle Predijestolar / så i Ståderne som på Landet / jämbwål och
på Håradz Tingen publiceras och allmänt kunnigt gidras / på dhet alle
som wederböre måtte hafwa sig alt sådant medh vnderdånig hörsam-
het at efterrätta. Til yttermehra wisso hafwe Wij dhetta medh egen
Hand vnder skrifwit och W.irt Kongl. Seeret bekräfta låtit. Datum
Huswudquarteret Klungby den 13. Aprilis Anno 1678.

C A R O L U S.

H. Goghnsen.

58. 57
Kongl: Mayst:
Renoverade
PLACAT,
Angående huru Stoore-Sidtullen
aff all Koppar skal clarcas.

Stockholm/

Tryckt hos Nicolaum Wankijff / Kongl. Booktr.

Renoverade
PLACAT

3. A
Terra...
9584

Libri... Nicolai...

ii CARL/

medh Gudz Råde/
Sweriges / Gidhes och
Wendes Konung/ Storfurste
til Finland/ Hertigh vthi Skånel
Estland/ Lijfland/ Carelen/ Breh-
men/ Behrden Stettin. Pommern

Cassuben och Wenden/ Furste til Rügen/ Herre dtwer Jnger-
manland och Wismar; Sa och Pfalz Grefwe widh Rhein
i Beyeren til Göllich/ Cleve och Bergen Hertigh; Sidre wite-
terligit / at såsom Wij een rum tijdh hafwe spordt och besur-
nit / huru som een stor deel aff Wår och Chronones Tull för
dhen Keppar som vthskieppas / är igenom Kopparens oldfli-
ga vthprachtiserande worden försnillat; Ds och Chronan i Wå-
re Inkomster til icke ringa affsaknadt; Alltså hafwe Wij wål
reeda Anno 1671. den 24. Julij igenom ett Wårt då aff Try-
cket vthgångne Placat, stadgat och förordnat / huru och på
hwad sätt som sådant skulle företråas och betas/ och man i dhet
nidrmaste koma til at så dher vppå een richtigheet. Men som Wij
ännu måste ehrsabra/ at dhen förre oredan icke aldeles vphörer/
vthan aff sielfwe effekten negsampt rönes/ at med dhenne Tul-
len icke mederbörligen tilgåår; Th höfwe Wij sammit rådeli-
git / Wårt åswanb:te förre Placat ytterligare at förnya / och
til mehra hemmande aff hwarjehanda vnderseeff / watit förre.
satade dhet samma något at amplificera sampt Publicera lå-
ta / på dhet at hwar och een som mederbör / må weta råtta sigh
dher effter / och så mycket bättre taga sigh til wahra för elliest i d
söllhange skada och olågenheet.

Skalk

I.

Skal all dhen Koppär / som widh Stora Koppär Berget / ny Koppärberget / Garpenberget / Skinkatteberg / Luppmarcken eller annorstades i wårt Rijk tilwärtas / widh Ufwe stadfors igenom Wäre dher förordnade betiente / och widh dhe andre Wäcken / genom dhem til hwilke dhe ydragne äre / flitigt optecknas / til Root föras / och på dheras Räkning ställas / som Koppären off Bergsmännen sig hafwe tilhandlat. Antingen dhen då effter Wäre nådige tillåtelse och Förordning / skal myntas eller ägaren tänker dhen vthskieppa / eller och här inrikes til Messingbruken / Koppärslagarne eller elliest at försälja; Doch skal dhetta här wijdh tagas i acht / at som Wäre betiente widh Ufwestad alltid måste wara tillstådes när som där någon Koppär wdgas / så at dhe annotere hwem dhen emottager; Utså skal widh dhe andre Wäcken / där dhe icke kunne komma til ingen Koppär wdgas. Vthan at Bergsmästaren hwar vnder dhe höre / är där hoos / och kan dhens Rampn som Koppären emottager / wederböriligen anteckna.

2.

För all dhen Koppär som således på eens eller annans rådninck aff hwad Stånd eller wilkor han häre må; ifrån Bergsmännens räkning blifwer fördd / skal dhen som sedan blifwer ägare där til / gifwa sin revers, at stå och swara til Tullen aff ett så stort quantum som han köpt eller vthtaget hafwer / til thes han nogsambligen bewijser sig alt eller een deel där aff / til en eller flere af Wäre Underståthare som i hans ställe för Tullen kunne wara swars gode / hafwa förskide / eller sielf vthskieppat och förutslat; hwilke Reverser hwar gång som Koppären kommer i eens annans handh / off dhen föra ägaren / til dhen aff wårt Cammar Collegio där til förordnade Bokhållare skole inlöndas / at därefter infordra store Sigtullen där aff. Och dhen senare

senare ägharen således alltid swara för betalte Tull; Så at dhen alltid / Köpare (rån Köpare föres dhen senare ägaren til Last) / hwilken revers siff hoos Bokhållaren är inkommen / til dhes man aldeles är försäkrat / at Tullen för all dhen Koppär som förutslas körd / är riktigt betalt. Skulle någon försumma dhesse reverser eller accepter strax widh Koppärens salandel til Bokhållaren at insända eller lefwerera; Så skal dhen samma vthan någon inwändningh swara för dhen Tullen / och dhen betahla / sötkandes sedan sin man igen / dhet bästa han kan och gitter. Men för dhe poster som een eller annan aff Wäre inhemste Underståthare / til någon vthländsk fremmande wil försälja / måste Sälgiaren wara Wäre man för Tullen; Och stände honom fritt antingen strax widh sälgiandet at taga försäkring off sådanne Köpare / em Tullens riktige erläggande då han vthskieppas eller och tilhålla bette vthländsk Köpare / at skaffa sig någon annan inhemst för Tullen swars gill Man / som sigh datsöre reverserar, på hwilkens Räkning Koppären sedan effter des til Bokhållaren inkomne Revers kan debiteras, til des han bewijser vthskieppningen mora stedd / och Tullen erlagdh.

3.

Medh dhen Koppär som til Messingbruken försändes / och sedan vthi Manufacturer vpparbetas / procederas sammanledes och aldeles så som i dhen andre Puncten förmåbles; Och effter som alle Wäre tre gne Underståthare som sådanne Messingbruk hafwa / och allenast för Messing Tullen betahla / skole wara obligerade medh Bokhållaren at beräkna all dhen tilwärt som aff Galuxen kan förorsakas / warandes dhe eller sådanne Köpare som här i andre Puncten förmåbles / förbundne därefter Tullen at proportionera och godh gödra.

4.

Så som ingen Sigtull aff der Koppär och Messing / eller Koppär och Messing Manufacturer som här inrikes Consumeras

ras och förbrukas / antingen dhet då är Taak Koppar som här
förbrukas / ordinario affbrenning eller elliest skal fordras / vthan
sådan på goda Actester i Räkningarne til affkortning bödr af-
skrifwas; Så skole alle Wäre åfwanbete Underlåthare / men
isynnerheet dhe som Messingzbutiken ide / så wäl som Koppar-
slagare / Styck och Klockegiutare / som någon Koppar köpt
hafwa / wara omdänkte / så frampt Summan stiger öfwer ett
halft Skieppund / at taga aff dheras Afnehmare ett noga bewijs
och quittens, at dhe här inne at bruka och förndta / en sådan
post köpt hafwa / och då skal vppå sådant bewijs / som och strart
til åfwanbete Bookhållare inskrifwas skal / Säljaren i räkning
slika poster godt gibras och affskrifwas / men är wichten aff
mindre importans då må Säljarens vthfago Wisord gif-
was / allenast han i sin Book annoterar Köparens Namn /
och dhet widh på fordran vpwijser / eller ett vidimerat extract
därast inlesmererer; Men för dhe poster som medh sådanne gyl-
tige Documenter en kunna bewijsas til inkommandzbruk och
behoff wara vptiöpte / skole Säljarene wara förbundne Tullen
at erlåggia / dhet ware sigh så aff Kopparslagare-arbete / eller
hwadh Namn dhet hafwer / som aff Koppar och Messing gibras;
förhändes i dhe större quantiteter och i det som vthskieppas /
aldeles som i andre Punkten förändhles; Men dhe Kopparsla-
gare eller Messingzförare som i andre Wäre Städer Boo / eller
elliest til Landzmarknaderne dheras Godz föröra / och aff geme-
ne man sådanne actester en alltid fordra kunne / hålft vppå små
poster / dhe skole wara förbundne när dhe til Marknad komma /
alt sitt Godz til Wägen / där Wägar finnas / at förä / tagan-
des där på attest aff Wägaren / huru mycket han inbracht haf-
wer / och åter när Marknaden är ändat / dhet som han kan hafwa
öfwer / eller ändä öförsäldt / på nytt iagen wäga låta / och dhet på
förbete attest annotera, då honom differensen i Wichten god
gjord och affskrifwen blifwer / där öfwer Borgmästare och
Råd i Städerne skole hand hålla / at där medh må riktigt
tilgå;

tilgå; Och emedan een godh deel aff Kopparslagare och andre
som handla i smått medh Koppar / sieltwe icke kunne skrifwa el-
ler hålla richtigheet där på som wederbör; Ty skall Bookhållaren
wara plichtigt för dhem at antecna / hwad som gibras behoff
och dhet vthan vppehåld eller wedergjällning / på dhet richtig-
heten i dhet fall så mycket mehra motte befrämias; Så skall
och widh Småtullarne / när Kopparslagare förä någon Kop-
par vth / widh dhe Små Hamnarne vthem Staden at förar-
beta / noga antecnas både wicht och stycketablet / samt när dhe
komma tilbakars / gifwas gran ocht / om och samme quantum
igen inkommer / eller hwart dhet år kommit.

5.

Så som på ofwanbem. sått Wäre Store Sidtulls Rättig-
heet låter förmodeligen bäst kunna conserveras och all Wä-
bruk och ole fligit försnillande förekommas; så skal här med i thet
öfrige icke betagas Wäre trogne Underlåthare / som äre berätti-
gade til at handla med thenne Wahran / någon Friheet / därwid
at continuera, Men för Wäre och theras Eäterheet skull / skal
them högst åliggia på ofwanb. sått och wijs at procedera, och
vthan försummelse eller Wederwillia / med Wederböronden som
aff Wäre Cammar Collegio därtil förordnas / corresponde-
ra och liquidera, gifmandes om the för sålde Poster strax godh
vnderrättelse genom Reversers eller Actesters inlesmererande
som §. 2. förändhles / på thet the samme tidigt må kunna effter
samme Actester, then ene aff / och then andre vppåskrifwas / ta-
gandes sedan hwar och een som någon Koppar eller Messing
vthskieppa wil / ett Actestatum aff Rante Cammaren / at Skiep-
pet som Wahran innehatwer / ware sigh heel- halft- eller öfrift
Tullen som sagt de / i Banco betalt hafwer / och må sedan så wij-
da dhet then ther inlastade Koppar eller Messing angår / fritt
passera, och innan sådan Actest vpwijses / skal Skieppet widh
Wäre Store Sidtull icke förpassas.

6.

I synnerheet skal widh hwarer Åhrs Seglations Suitt / een
 noga Skärskadan anställas / och then Koppar och Messing / eller
 Koppar- och Messingz Manufacturer som widh liquidatio-
 nen med them som thet med handlat hafwa / pröfwat icke wara i
 behål / eller förtullat / eller här Inrikes consumerat / skal
 alldeles wara förbruten / äfwen så wäl som then thet strax befin-
 nes oläsligen wara utskieppat. Wij biude och befalle thet förre
 alle Wäre trogne Underätare / och hwar och en som thotta i nå-
 gon mätto angä kan / at the ställa sigh theenne Wär nödige För-
 ordning til underdänig efferrättelse; I synnerheet befallas här
 med i Rådets Wärre Cammar Collegium, Öfwer Ståthållare
 i Stockholm / Gouverneurer och Landzhöfdingar / samt Borg-
 mästare och Råd i Städerna / hwarest någon Utskieppning skee
 böhr / at the göra Bookhållaren / som aff Wärre Cammar Col-
 legio här Öfwer warder förordnat / samt hans Ömbudzman /
 och the Betidante som the här widh brukandes warda / här widh
 händräkning / och i alla billige Ansöknigar adli stera / efter som
 Wij them alle och här med i wårt Kongl. special Befehd / emot
 all Wäld och Drått anamne / i Krafft aff Wäre förre Öfwer slij-
 ke Betientes Protection utgångne nödige Förordningar; Til
 yttermera wisso hafwe Wij thetta med egen Hand underskrifwit
 och Wärre Kongl. Secret bekräfta lätit. Datum Fäldt Lägret
 widh Christianstads den 19. Julij 1678.

CAROLUS.

 Kongl. Wäntst.

59, 58

Wäbud och Förordning /

Huruledes medh Acternes Uttagande
 och äther inleswererande aff Parterne under Kongl.
 May: Revision skal förhållas; gifwit vithi Fäldt
 lägret widh Wäster Kamlösa den
 14 Augusti Anno 1679.

I Stockholm / tryckt aff Niclas Wankijff /
 Kongl. Booktryckare.